

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petütsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
Kösch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

A hétről.

*Hétfőn zsirtalan, szerdán és pénteken
 pedig hústalan nap lesz.* A világháború
 bőjtje Magyarországon szeptember 25-ikén
 kezdődik.

A rendelet a hivatalos lap csütörtöki
 számában jelent meg. A rendelet szerint
 ezentúl a hét két napján, és pedig kedden
 és csütörtökön nem szabad levágni, illetve
 leszúzni szarvasmarhát, sertést, juhot és
 kecskét, kivéve a kényszervágás esetét.
 A hét másik két napján, és pedig szerdán
 és pénteken tilos húst akár nyers, akár
 feldolgozott állapotban forgalomba hozni.
 Ezentúl tehát még hentesárút sem szabad
 szerdán és pénteken árúsítani, és sem
 főtt, sem sült, sem füstölt, sem sózott,
 általában semmiféle húsneműt nem sza-
 bad üzletekben árúsítani.

Ugyanez a tilalom kiterjed ezen na-
 pokon vendéglőkre, fogadókra, egyleti
 jellegű és egyáltalán minden olyan helyi-
 ségre, ahol ételeket iparszerűleg kiszol-
 gáltatnak.

Szerdán és pénteken nemcsak húst
 nem szabad árúsítani és felszolgálni, ha-
 nem olyan ételeket sem szabad előállítani,
 illetve kiszolgálni, amelyekhez húst használ-
 nak fel.

A hét többi napjain az említett üzemek
 egy étkezésre, egy személynek legfeljebb
 egy húsétel szolgáltathatnak ki. Minden-
 nemű hal — ez esetben — húsételnek
 számít. Nem számít azonban húsételnek
 az olyan étel, mely egy személyre számí-
 tott adagban összesen legfeljebb 50 gramm
 húst vagy húsneműt tartalmaz.

Ez a rendelkezés, illetve tilalom magán-
 háztartásokra nem terjed ki.

Megvalósítja ez a rendelet a zsirtalan
 napokat is, és kimondja, hogy a hétfői
 napokon a vendéglőkben, korcsmákban
 és általában az összes étkezőhelyeken
 tilos olyan ételneműeket előállítani vagy
 kiszolgáltatni, amelyeknek előállításához
 bármilyen zsír vagy olaj szükséges.

A kórházaknak és gyógyintézeteknek
 a belügyminiszter orvosi okokból nem
 általában, csak egyes betegek javára
 kivételeket engedélyezett.

Nem vonatkozik a rendelet katonai
 személyek ételmezésére rendelt húsnak
 kiszolgáltatására sem, ha a megrendelés
 katonai ételmezési biztos által kiállított
 igazolvánnyal bizonyítható.

A rendelet szerint a megye alispánja
 hatósága területén a hús- és zsírfogyasztást
 ezen rendelkezés korlátai között közeleb-
 bíről is szabályozhatja.

A rendelkezést azért ismertetjük olva-
 sóinkkal oly részletesen, mert az ahhoz való
 alkalmazkodás nemcsak hazafias köteles-
 ségünk, hanem áthágása szigorú büntetést
 is von maga után.

A rendelkezés nem jött meglepetés-
 szerűleg, hiszen külföldön már hónapok
 óta érvényben van. *

A hivatalos lap ugyanezen számának
 van még egy fontos élelmezési intézkedése,
 mely a termelők által a maguk céljaira fel-
 használható legnagyobb mennyiséget le-
 szállítja.

A termelő ezen intézkedés szerint
 búzából, rozsból, kétszeresből és árpából
 együttvéve a háztartásában természetben
 ellátást élvező személyek közül csak azok
 után számíthat fejenként és havonként
 18 kg.-ot, akik gazdaságában mezőgazda-
 sági munkát keresetképpen végeznek,
 családtagjai után pedig csak azok után,
 akik 15 évesnél idősebbek és gazdaságában
 rendszeres mezőgazdasági munkákkal fog-
 lalkoznak. A háztartásban természetben
 ellátást élvező egyéb személyek után
 fejenként és havonként csak 14 kg.-ot
 számíthat. *

A *jótekonyság* gyakorlása egyik leg-
 szebb erénye az embernek. Ma az erény

TÁRCA.

Erdély.

Dessewffy Paula.

Te legfényesebb csillaga egünknek! tündök-
 léseidtől felragyog a magyar szent korona fénye;
 napunk vagy, melynek első tűzcsókja, melege
 fejlesztette az édes magyar szót, bálványunk te,
 ki előtt leborulunk és érezzük, hogy mindenünk
 vagy! Szülőanyánk a székely maroknyi, de vas-
 erős kezű hun-scytha nép eredetétől fogva más-
 félezer éven keresztül, idáig.

Most szerepet cserélve, mi öltük fel magunkra
 aggódó anyaként a megviselt ruhát. Úgy tűnsz
 élénk, mint bölcsőben most született gyermekünk,
 kinek álma felett örködvé kérjük Istent, hogy vir-
 radó hajnal hasadtával neked juttassa majd a babé-
 rok legszebbikét; s míg hópárnádon alvó kisdéd
 ártatlan fejére tör a gyilkos kéz, addig mi, féltve
 Téged, dicsőséges megmentésedet kikönyörögjük
 Istenünköt! Te csak aludj tovább, folytasd az
 álmod ott, ahol elhagyád; amott az égbolton ki-
 fénylik már a székelyek egykori «hadak útja» ...

Majd meg képzeménnyünk mint ikertestvérün-
 ket állít maga elé; látjuk, mint öltik rád a kényszer
 menyasszonyi ruhát; arcod halványsárga, kísér-
 tetiesen fehérlik, Retyezát hófedte csúcsához ha-
 sonlóan, ez homlokodra fagyasztja a csókot rabló-
 vezérként szereplő völgyényed ajkairól; de mit ér
 e haramia felhalmozott aranya is a benned rejlő
 kincssel szemben!?

Tiszta vagy, mint a csillogó nap és erős, mint
 égből lesújtó villám, melytől lepattan gyűrűsujjad-
 ról az arra mért gyilkos bárd. Az erdélyi hegylanc
 erősen övezi derekadat és a kanyargó Maros kígyó-
 ként mártja torkába fullánkját az ellenhadnak, hogy
 medrében, oltárra akadjon, melyet neked szánt a
 hitvány Románia.

Én nem féltetek; akaratom ereje legyőzhetet-
 len! Letörjük a kezre erőszakolt bilincseket, ha
 utolsó csepp vérünkkel is váltanánk meg: beteg
 lelkednél virrasztva, félig meghalva is feltámasz-
 tunk, miként Pigmalion alkotó szobrába lelket
 lehelve, forró csókunktól nyersz új életet! ..

Nem, az nem lehet, hogy az ég büntetlenül
 hagyja az ellenünk tört gyilkos haramiát, kell, hogy
 legyen s érezzük is az Isten velünk levő hatalmát,
 mert e földön igazságot osztó kezétől függ további
 megélhetésünk, különben elkarhozunk!

Erdélyt felszabadítani, megmenteni magyarok-
 ból sorakozó katonaság, hadvezetőség hadd álljon
 fel! A mi karunkkal óhajtuk megvédeni, vissza-
 szerezni, keblünkre zárni újra és saját kezünk
 vonásával megörökíteni a történelemben az arany-
 betűkkel tündöklő Erdély diadalát! Ezt olvashatni
 ki minden magyar érző kebelből, ennek megvaló-
 sítása közös óhajunk s hogy célhoz jusson végre
 a békóba szorított szegény magyar nemzet, segítse
 Isten!

De amíg aranyá válhat e sötét tintából a
 diadalt ecsetelő szó, ennek kalamárisából felszedi

tollam az Erdélyhez fűződő meleg emlékezetet;
 ezen átszárnyalva, oda képzelem magamat a legen-
 dák világát alkotó erdélyi Érchegységet képező
 Királyhágón túl, kezdve kincses Kolozsvártól, ki-
 rándulva ennek Mátyás királyról nevezett kapuján
 keresztül a Virágosvölgyön át Románián, e hit-
 szegő, vulkánikus helyet határoló Zsil csobogó
 habjáiig . . .

Mintha a vélem száguldó vonat, meggyorsítva
 járművét, pillanat alatt átszelné emlékeimet s ezen
 keresztül, a régi járt utakat bejárva velem, a mesébe
 föl, Eldorádó tündérvilágába vezetne.

Aranyosgyérest elhagyva, egy különálló vágá-
 nyon folytatva, utam a hírneves Tordai-hasadékhöz
 vezet, zsebeimet megrakva Szent László kővé vált
 arányaival, majd kocsin Toroczkószentgyörgy
 felé keresem a kincseket őrző hegyekben rejtőző
 tündéreket; majd pedig az Aranyos vizén áthatolva
 a Marosig jutva, előveszem evezőlapatomat és csón-
 akon bejáróm újra az imbolygó hullámokba teme-
 tett édenkertemet, száraz virágkórói között ráisme-
 rek . . . Ez itt Marosújvár! Amott meg a holt Maros
 medrében a felszakadt gáton keresztül beomlott a
 vízáradat a túlvilági szép, karraramárványként csí-
 szolt sóbányákba; a kristálypalotáit mocskos víze-
 vel beiszapolta, ellepte az árvíz (1913. évi július
 havában), midőn a Rudolf-aknába mintegy három
 millió köbméter víz hatolt be.

Időt sem szakítva a Küküllőszeg (hajdan balázs-
 falvai oláhok zendülő fészke) ez útirányban elrejtve,

gyakorlása legszentebb hazafias kötelességünk, melynek elmulasztása, ha nem is esik a büntető paragrafusok pártfogásába, ugyancsak negatív bűncelekmény.

Megint kéréssel fordulunk a nagyközönséghez. Az erdélyi menekültek s meztlábás gyermekeik nevében kérjük a közönséget, lássa el őket lábbelivel.

A közönség különösen a gyermekek növése következtében nélkülözhetővé vált lábbelít ne adja el, hanem adja oda földönfutó erdélyi véreinknek.

Mindenféle férfi-, női- és gyermekcipőket a vármegyei központi segélybizottság mindennap (vasárnapot kivéve) d. e. 10—12 óra között elfogad.

Ármegállapítás.

Két hét előtti lapszámunkban megemlékeztünk volt arról a munkáról, mely Faragó József kir. tanácsos, polgármester vezetésével az ármegállapító-bizottságban folyik. Az összes üzleti és iparágak szakférfiainak meghallgatása után a polgármester a vármegyéhez az ármegállapítás tárgyában a következő javaslatot tette.

Javaslat szerint az ármegállapítás a következők volnának:

A) Élelmicikkek.

I. Gabona-, liszt- és egyéb élelményárak kicsinyben:

Búza kg.-ként	50 fill.	Árpa kg.-ként	42 fill.
Rozs „	42 „	Zab „	48 „
Tengeri kg.-ként 48 fill.			

Ezekből a cikkek közül az itt megállapított ármegállapításokon egyszerre 5 kg.-nál többet nem szabad eladni. Métermázsánként történő eladásra a kormány által megállapított legmagasabb árak az irányadók.

Finom tézsliszt kg.-ként	112 fill.
Búzadara „	116 „
Főzliszt „	76 „
Búzakenyérliszt „	52 „
Rozsliszt „	56 „
Árpa 2-es „	112 „
„ 10 es „	92 „
Kukoricakása „	78 „

Ezekből a cikkek közül az itt megállapított árak

mint Erdély legékebb gyöngye, Szováta-fürdőbe betekinteni! Itt tűnik elé a «Medvet» természetadta forró, de felületén még tűrhető meleg sós-gyógyfürdőjével, csodákat érő medréről és kincset osztó tündérek bőkezűségéből egy egész életrevalót elzsebelhetnek a fürdővendégek, hogy azzal megvilágíthassák és megédesíthessék a sötét jövődőt! De mert a kincset keresők előtt a hegyek tünderei leengedik a csapóajtót, ha az óra lejár a telhetetlen halandók felett, sietnem kell s így csak madártávlatból veszem szemügyre a Hunyadiak büszke fészket, Vajdahunyad várát, kohóját, közeli gyallári vasbányáját, Hátszeg vidéke fölött csüngő kötélpályán ide-oda futó csilléit szóba sem hozva. Petrozsény felé tartva, kilencalagúton át a «Csetátye bolyi»-barlang tátongó szájánál visszafordulva, megint Petrozsényban ülök fel, most azonban kocsira, és vágatva Szurdok-szoros felé az örökös hófedte Parintye és Retyezát csúcsaitól övezve, keresztül a Zsil völgyön vértiszító Románia felé.

kon egyszerre 25 kg.-nál többet nem szabad eladni.

Korpa kg.-ként 28 fill.

Ebből egyszerre ilyen áron 50 kg.-nál többet nem szabad eladni Métermázsánként történő eladás esetén a Korpaközpont által megállapított árak az irányadók.

Barna kenyér kg.-ként 52 fill.

Fehér „ „ 64 „

II. Főzélékárak kicsinyben:

Fehér bab kg.-ként 64 fill.

Tarka bab „ „ 62 „

Borsó „ „ 74 „

Lencse „ „ 74 „

Köleskása „ „ 120 „

Mák „ „ 300 „

Ezekből a cikkek közül ilyen áron egyszerre 5 kg.-nál többet nem szabad eladni. Nagyobb mennyiségre a nagykereskedői forgalomra megállapított árak irányadók. És mert a mákra nézve a nagykereskedői forgalmat illetően a kormány által megállapított legmagasabb ár nincs, ezt métermázsánként 250 koronában állapítom meg.

Burgonya kg.-ként 20 fillér, 5 literenként (merka = 4 kg) 72 fill., 30 literenként (véka = 25 kg.) 4 korona.

Méterm.-ként történő vásárlásra a kormány által megállapított legmagasabb árak irányadók.

Káposzta kg.-ként 16 fill., fejenként (legalább 2 kg, 32 fill., méterm.-ként 12 kor., 100 db.-ként (legalább 200 kg.) 24 kor.

A káposztatermelők és -kereskedők 10 q.-át kitevő készletüknek 50%-át kötelesek a hatóság-nak a közlelmezés céljaira felajánlani, a hatóság által megjelölt helyre elszállítani s az átadást a hatóság előtt átvételi elismervénnyel igazolni. A másik 50%-ot a vasút csak az esetben fogadhatja el szállításra, s tengelyen is csak az esetben szabad tovább szállítani, ha a hatóság az elszállítani kívánt mennyiség számszerű feltüntetésével igazolja, hogy a szállító e rendelkezésnek eleget tett.

III. Fűszerárak:

Az egyes cikkek árait nem sorolom fel, hanem kijelentem, hogy a követelhető legmagasabb áraknak azokat az árakat tekintem, amelyeket a kereskedők egyesületének fűszerosztálya vagy az ezt helyettesítő más szerv a hatóság jóváhagyása mellett megállapít s a hatóságnak bemutat.

Ott egykor, a határvonalat képező kristálytiszta patakon túl, kis őrház előtt román katonamundurba bujtattott két határőr állott, útlevél nélkül is bejuttattak a határon belül, hol a románok különleges csemegéjével, a «dulcsácaival» fűszereztek az adáz barátságot szinlelő szíves vendéglátást. Magam is részesültem benne, semmit sem szeretek viszonzatlanul elfogadni; hogy visszaadhassam a kölcsönt, te gyáva: most tőled sem rettenek vissza, szembe nézek veled, Románia!

Ott, ahol a Maros vize kanyarog, várnak rád a hős magyarok, halálosztó marokba szorítva, széjjelmorzsolnak, széjjelharapnak, — tigrisek módjára. Ott leszek magam is s bár gyenge karom szívedbe tört mártani fel nem ér, előveszem a falon csüngő fakalamat, felkavarom vele a neked szánt csalétket és tollammal percegő sietséggel aláírom halálos ítéletedet...

Gyűjtsünk az erdélyi menekültek számára!

IV. Zöldség kicsinyben:

Sárgarépa csomónként (45 deka)	8 fill.
Petrezselyem „ (30 „)	8 „
Kalarabé db.-ként nagyság szerint	2—6 „
Uborka kg.-ként	36 „
Tök „	10 „
Paradicsom kg.-ként	50 „
Paradicsom 5 kg.-ként	220 „
Vöröshagyma kg.-ként	80 „
Kelkáposzta „	24 „
„ fejenként	6 „

V. Tejtermékek kicsinyben:

Tej literenként a piacon vagy házhoz sz.	44 fill.
„ „ a termelő lakásán	36 „
Lefőlözött tej literenként	24 „
Tejföl literenként	120 „
Túró kg.-ként	120 „
Vaj kg.-ként	800 „

A vajtermelők legalább 50 kg.-ot kitevő készletüknek, a kereskedők pedig az általuk vásárolt vajnak 50%-át kötelesek a hatóságnak a közlelmezés céljaira felajánlani, a hatóság által megjelölt helyre elszállítani s az átadást a hatóság előtt átvételi elismervénnyel igazolni. A másik 50%-ot a vasút csak az esetben fogadhatja el szállításra s tengelyen is csak az esetben szabad tovább szállítani, ha a hatóság az elszállítani kívánt mennyiség számszerű feltüntetésével igazolja, hogy a szállító e rendelkezésnek eleget tett.

VI. Szárnyasok.

Csirke, rántani való párja, nagys. szerint	4—6 K,
„ sütni „ „	6—8 „
Tyúk darabja, nagyság szerint	6—8 „
Kakas „ „	6—8 „
Kappan „ „	10—12 „
Kacsa (sovány) darabja, nagys. szerint	4—5 „
„ (kövér) „ „	5—7 „
Liba (sovány) „ „	7—9 „
„ (kövér) „ „	10—12 „
Tojás darabonként 20 fill. Ládánként (1440 drb)	250 korona.

A tojástermelők a legalább 2 ládat kitevő készletüknek, a kereskedők pedig az általuk vásárolt tojásnak 50%-át kötelesek a hatóságnak a közlelmezés céljaira felajánlani, a hatóság által megjelölt helyre elszállítani s az átadást átvételi elismervénnyel igazolni. A másik 50%-ot a vasút csak az esetben fogadhatja el szállításra s tengelyen is csak az esetben szabad tovább szállítani, ha a hatóság az elszállítani kívánt mennyiség számszerű feltüntetésével igazolja, hogy a szállító e rendelkezésnek eleget tett.

B) Ruházati cikkek.

Az egyes cikkek árait, tekintettel azok sokféleségére, külön-külön nem sorolom fel, hanem megállapítom, hogy az eladó bruttó-keresete a nagykereskedelmi forgalomban érvényben levő napi árakhoz képest:

a) kész férfiruháknál	legföljebb 20%
b) kész nőiruháknál	30%
c) kész cipőknél és csizmáknál	20%
d) ruhaszöveteknél	20%
e) fehérműveknél	25%
f) apró férfidivatcikkeknek	30%
g) apró nőidivatcikkeknek	50%
h) férfikalapoknál	25% lehet.

Cipőtálp minta szerint kivágva kg.-ként:

a) mosott talp	18-50 kor.
b) cseres talp	19-50 „

Stráfokban kg.-ként:

c) mosott talp	17—
d) cseres talp	18—



Védjegy.

Harctéren küzdő szeretteinknek küldjünk
MODIANO-CLUBSPECIALITÉ hüvellyel

készített cigarettákat, hogy lássák, hogy nekik mindenből a legdrágábbat (egy doboz 70 fillér), tehát a legjobbat is, választjuk!

1 könyvecske sodornivaló papir (70 lap) ára 12 fillér.

...
...

Cipőtalpalás anyag nélkül:

- 1. férfi-cipőtalp és sarok 5—
- csak talp 4—
- 2. női- és gyermekcipő 4 és 3—
- Ócska gépszíjbőr kg.-ként, mintaszerint kivágva 12—
- Ócska gépszíjbőr kg.-ként stráfokban 10—

C) Tüzelő- és világítóanyag:

- Hasított bükk- és tölgyfa, házhoz szállítva, behordás nélkül ölenként 64— kor.
- Gömbölyű bükk- és tölgyfa, házhoz szállítva, behordás nélkül ölenként 58—
- Vegyes fa házhoz szállítva, behordás nélkül 50—
- Faaprítás ölenként, behordás nélkül 8—
- Porosz-szén 25 q ként házhoz szállítva, behordás nélkül 125—
- Porosz-szén 1 q-ként házhoz szállítva 6—
- Petroleum kg.-ként 58 fillér, literenként 48 fillér.
- Gyufa egy doboz 5 fillér, egy 10 dobozból álló csomag 40 fillér.

E rendeletnek az árakat megállapító rendelkezései ellen a közhírtételtől számított 15 napon belül a m. kir. belügyminiszterhez az elsőfokú hatóságoknál (polgármester, főszolgabíró) főlebbezésnek van helye, a rendelet azonban, a főlebbezésre való tekintet nélkül, közérdekből azonnal végrehajtandónak jelentem ki.

A javaslatot egész terjedelmében közöljük, hogy a fogyasztó közönség, amelynek megélhetési körülményei napról-napra nehezednek, idejekorán szerezhessen tudomást a készülő ármegállapításról és vigaszt szerezzon a jövőre, hogy nem lesz kiszolgáltatva az eladók gazdasági önkényének.

Az ág.h.ev.theologiai Otthon tízéves történetéből.

Az eperjesi ág. hitv. evang. theologiai Otthon f. é. június 6-ikán ülte meg tízéves fennállásának lélekemelő jubileumát. Az a hajlék, amely 1906. szeptember 9-ikén nyerte ünnepélyes felavatását Zelenka püspök által, az mostan az állam és az ev. egyház jelentős kulturtényezője gyanánt szerepel. Ezen intézmény nemcsak megkönnyítette és célszerűbbé tette a szegényebb sorsú akadémikusoknak az iskolai tanév alatt városunkban való tartózkodását az anyagi eszközök igazán csekély igénybevétele és modern berendezése által, hanem egyúttal lehetővé tette a családi, békés együttélés és együttműködés szociális és szolidáris szellemét meghonosulni, midőn az Otthon felügyelő-tanára, dr. Szlavik Mátyás az új idők pedagógiai és didaktikai vezérelveit követve — a kaszárnya- és zárdarendszer merevségének bölcs mellőzésével — nemcsak az Otthon leg-hűségesebb támogatójának és barátjának, hanem az ott lakó ifjúság végtelenül szeretett szellemi vezérének bizonyult.

Hogy melyek azok a vezéreszmék, melyek a felügyelő-tanárt a legutóbbi évtized alatt vezérelték, talán legjobban világítják meg azok a szavak, amelyeknek kifejezést adott június 6-ikán az Otthon tízéves évfordulója alkalmából: „Közlebből magam elé tűztem kezdettől fogva azt az ideált, hogy a pályájuk magasztos hivatását fölfogni és átérzeni kész, tudományban és hitben erős, testben-lélekben tiszta, szorgalomban ernyedetlen, jellemben feddhetetlen, önérzetes és mégis szerény, öntudatos és mégsem makacs, megjelenésükben nemes, érintkezésükben udvarias, társaságokban választékos, társalgásukban előkelő és emelkedett s a kort mozgó eszmék iránt mindenkor fogékony, sőt azokban munkás résztvevő theológus- és jogász-ifjakat neveljek magyar hazánknak s evang. egyházunknak, akik ellátva a vallás, tudomány, erkölcs és műveltség eszközeivel, mindenkoron, főleg, ha a világháború Nietzsche, a német filozófus találó szava szerint a régi értékeket devalválja és az új értékeket forgalomba hozza, helyt tudjanak állani, mint nemesen versenyző őrsemek korunk szellemi árnyalataival és kétségtelenül nehéz feladataival szemben.“

Ezen sorokból kitűnik még az is, hogy az Otthon lakói a lefolyt tíz esztendő alatt nemcsak theológusokból, hanem jogászokból — számszerint 42 — is állottak. Sőt az Otthon 8 gimnáziumi és 1 tanítóképezdei tanulója is helyet adott a lefolyt évtized alatt.

Úgy a jogászok — kik nagyobbára lelkesek

és tanítók fiai —, mint a theológusok tetemes lakbérrelengedésben részesültek, melyek különböző alapítványok — számszerint 9 —, valamint az ev. egyházgyűlés, a tiszai egyház kerület évi 400—400 kor., a sárosi egyházmegye évi 160 kor., a Leopoldianum évi 200 kor. és a bácsi ev. egyházmegye évi 80 kor. adományából gyűltek össze. Amint ezen adatok mutatják, az Ev. Theol. Otthon adományokból és alapítványok kamataiból tartja fenn magát. E tekintetben kérjük a nagyérdemű közönség b. figyelmét a jövőre nézve, hiszen az Otthon minden ízében kulturcélokat szolgál.

Ezen munkásságban lefolyt időköz nem telt el teljes egyhangúságban. Ezenkénti tavaszi és téli (szepesi és tátrai) tanulmányi kirándulások és az Otthon javára rendezett vidéki és helyi estélyek tarkították az Otthon életét. Ezen tíz év keretében (1914.) esik a felügyelő-tanár 30 éves tanárságának és irodalmi munkásságának évfordulója is.

Az azonban az élet azért temetőjárás is egyúttal, hogy mikor örömtelt perceket kínál nekünk egyrészt, ne vonja meg tőlünk a szomorúság keserű cseppjeit sem. Ezen időre esik a felügyelő-tanár Aranka nevű 17-éves preparandista leánya elhunytának véghetetlenül szomorú eseménye, az Otthon három hősenek: Lukács Mihály ránci lelkésznek, dr. Ihász Imre, Rosta Pál ügyvédjelölteknek és Vályi Gusztáv amerikai lelkésznek gyászhiere is.

A világháború alatt a kirándulások is meggyérültek s a vidéki irodalmi esték is teljesen szüneteltek. A gyakoribb katonai át- és visszavonulások idején, a tömegesebb beszállások alkalmából az Otthon a katonáknak szintén rendelkezésére állott.

Erdélyiek segítése.

Az Erdélyből menekült honfitársak segítésére Bujanovics Gyula főispán által megindított akció további eredményéről szól az alábbi gyűjtés.

A főispánhoz beérkezett adományok:

A daróczi körjegyző gyűjtése: Daróczi községben		K.	51 32
	Olysó községben		5 10
	Polony		10 72
	Tarcza		32 40
	Széprét		5 46
Soltész Ede (Pécsújfalú) adománya			20 —
Vogel Béla takarékp. vezérigazg. adom.			30 —
M. kir. 3. honvéd táborig. ágyúszred pótütegének tisztikara			50 —
Bielek László, Gmunden			100 —
Berthóty Elek huszárfőhadnagy.			10 —
Özv. Wengerszky Hugoné, Alsósebes			500 —
Szántó Zsigmond és Lajos			50 —
Hartmann Emil			100 —
Hönig Lipót, Monyhád			5 —
Schönberger Adolf, Margonya			10 —
A töltzéki körjegyző gyűjtése: Fulyán községben			53 —
Töltzék községben			102 06
Deméte			56 40
Ásgút			53 20
A töltzéki körjegyző gyűjtése: Tapolykomlós községben.			53 —
Bártfai Takarékpénztár, Bártfa			20 —
A bártfai kir. járásbírósg által gyűjtött adomány			41 50
Eperjesi Társadalmi Egylet gyűjtőívén adakoztak: dr. Schmidt Gyula			100 —
Sztankay László			10 —
dr. Oszvald Tivadar			10 —
Aranka			1 —
Krivoss Gyula			10 —
Tardy József			10 —
Korbély Géza			10 —
Balpataky Zsigmond			5 —
Farkas Lajos			10 —
Lerner Mór			5 —
Urbán Miklós			10 —
Thrór Gyula			5 —
Összesen		K.	1545 16
Az előző héten befolyt			2386 —
Együtt		K.	3931 16

Az adakozók nemeslelkű adományaikért, a gyűjtők pedig szives fáradozásaiért ezúttal fogadják hálás köszönetemet. Eperjes, 1916. szept. 22. Bujanovics Gyula s. k., főispán.

Szerkesztőségünkbe beérkezett adományok:

Meliórisz Ilka úrnő	20 —
Zsebráczky Géza, Bártfa	10 —
Csengey Gusztáv	30 —
Neumann Vilmos	10 —
Ridarcsik Gábor	10 —
Az eperjesi hadkiegészítő személyzete	17 50
Dr. Mosászky Titusz	30 —
Dr. Szthelo János	30 —
Dr. Rosenberg Teofil	50 —
Dr. Maibaum Arthur	30 —
Dr. Propper József	100 —
Dr. Kelemen Béla	20 —
Dr. Turkinyák Aladár	20 —

Összesen K. 377 50

Az előző héten befolyt 857 60

Együtt K. 1235 10

Raáb János egy 8 tagból álló családnak adott ingyen szállást.

HIREK.

Panaszos levelet

hozott hozzánk a postás. Egy írta, de sokak nevében. A panaszosok a nyilvánosság útját választották, mert így remélnék orvoslást, nem a multra, de a jövőre nézve.

Szeptember 17-ikén történt a kassai vasúti állomáson. A délután 12:40 órakor Eperjes felé vezető vonatra igyekvők nagy tömege várt a pénztárnál, a Szepesség felé utazók épp úgy, mint a sárosi utasok.

Az egyetlen jegypénztár nem volt képes az összes utazónak jegyet idején eladni. A rendőr azért van ott, hogy rendet teremtsen. Teremtett is. Az eperjesi utasokat kiszorította a korlát övezte helyről, s a szepességeket engedte oda. Mire azonban ez a helycsere megtörtént, jelezték az oderbergi vonat indulását. Nosza rajta, új tolongás. A szepesiek jegy nélkül szálltak be. A boldog eperjesiek elfoglalták a helyüket. De mi történt? A jegykiadás meg sem kezdődött úgyszólván, jelezték az eperjesi vonat indulását. Az eperjesi utasok hanyatt-homlok rohantak a vonatba — ugyancsak jegy nélkül.

S a kalauz minden tiltakozás dacára a jegy nélkül utazó közönségtől bevasalta az 1-koronás pótdíjakat, mert úgy szól az előírás.

S ha valakinek csak éppen a jegypénze volt meg? — Közérdek. Megírtuk. Az illetékes hatóság is bizonyosan megteszi a magáét.

Főúri névegyesítés. A hivatalos lap csütörtöki száma a következő, közönségünket érdeklő legfelsőbb kéziratot hozta:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy Kéméndi báró Szalay Gábor és Berzeviczei és Kakaslomniczi Berzeviczy Edit törvényes házasságából származó Kéméndi báró Szalay László, valamint jövőben születendő törvényes utódai a magyar bárói méltóság épségben tartása mellett családnévüket, előnevüket és címerüket Berzeviczei és Kakaslomniczi Berzeviczy család nevével, előnévvel és címerével egyesítsék s hogy a jövőben a Kéméndi, Berzeviczei és Kakaslomniczi báró Szalay-Berzeviczy családnevet viseljék.

Kelt Bécsben, 1916. évi szeptember hó 5-ikén.

FERENC JÓZSEF s. k.

Báró Roszner Ervin s. k.

Berzeviczy Edit vármegyénk nagy fiának, dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t., a M. Tud. Akad. elnökének leánya s így a névegyesítés tulajdonképpen az ő nemes törzsének genealogiai, illetve historiai folytatását és létét biztosítja s a királyi kegynek vele szemben való újabb megnyilvánulása, mely nekünk sárosiaknak újabb örömet szerez.

Hadikölcsön körül szerzett érdemek elismerése. A pénzügyminiszter az 1914. évben kitört világháború dicsőséges megvívhatása érdekében kibocsátott magyar állami hadikölcsönök sikerének előmozdítása körül szerzett érdemeik elismerésül, Ófelsége legfelsőbb elhatározásával nyert felhatalmazás alapján, dr. Fischer-Colbrie Ágost, dr. Novák István püspököknek, Szinyei Merse István és Bujanovics Gyula főispánoknak elismerő-okleveleket állított ki.

Kitüntetés. A király Pulszky Garibaldi miniszteri tanácsosnak, a Ksod. vezérigazgatójának a Ferenc József-rend középkeresztjéhez a csillagot és Rampel Józsefnek, a Ksod. üzletvezetőjének a Ferenc József-rend tiszti keresztjéhez a hadidíszítményt adományozta.

Miniszteri biztosi kiküldetés. A vall. és közokt.-ü. miniszter az eperjesi ág. h. ev. elemi népiskolai tanítóképző-intézetben a jövő hóban tartandó osztályképesítő-vizsgálatra miniszteri biztosi minőségben Szabó Elemér vm. kir. tanfelügyelőt küldte ki.

Új egyházmegyei főtanfelügyelő. Dr. Novák István megyéspüspök dr. Vojtovich József kanonok, egyházm. főtanfelügyelő felmentésével megüresedett főtanfelügyelőség vezetésével lap-társunk felelős szerkesztőjét, dr. Szémán Istvánt bízta meg.

Hősök jutalma. A király dr. Szóika Ernő honvédfőhadnagyot, aki nemrég orosz fogságba jutott, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadiképtményes III. oszt. katonai érdemkeresztrel tüntette ki. — Szaffka Miklós benedekvági tanító, hadapród, a kis vitézségi érem tulajdonosa, a legutóbbi kárpáti harcokban tanúsított vitéz magatartása elismerésül a nagy vitézségi érmet kapta, egyben zászlóssá lépett elő.

Halálozás. Vármegyénk legrégebbi családjai egyikének mély gyásza van. Id. Berzeviczy Béla földbirtokos neje szül. Kray Ottilia szept. 16-ikán Hámoron, életének 70-ik évében meghalt. Temetése a legnagyobb részvét mellett a róm. kath. egyház szertartásai szerint Hámoron, szept. 18-ikán ment végbe.

Kende kitérő új állomás. A cs. és kir. szab. kassa-oderbergi vasút vezérigazgatósága közli, hogy a kassa-orkói vonalon fekvő Kende kitérő állomással kibővített. Az új állomás önálló elszámolással a személy-, podgyász- és kocsi-rakományú teheráruforgalomra berendezve október 1-jén fog a közforgalomnak átadni. Kende állomásra vonatkozó díjtételek az 1913. június 1-jétől érvényes helyi árúdíjszabáshoz megjelent IV-ik pótlékban foglaltatnak.

Értesítés. Az áll. tanítónőképző-intézetben, valamint a vele kapcsolatos elemi iskolában és mintaóvintézetben a beiratások október 9-én d. e. 8 órakor kezdődnek. A tanítónőképző-intézeti beiratások helye az intézet igazgatói irodája. A gyakorlóiskolai beiratások a Kossuth Lajos-utcai gyakorlóiskolában, a mintaóvodai beiratások a mintaóvoda helyiségeiben eszközöltek.

Fizetésbeli előléptetés. A vall. és közokt.-ü. miniszter Szekerák Mária áll. el. iskolai tanítónőt az 1913. évi XV. t. c. 6. §-a alapján a III. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptette elő és ekként részére évi 1400 kor. fizetést tett folyóvá.

Az Eperjesi Széchenyi-kör államilag segélyezett zeneiskolájában a beiratások az 1916/17. iskolai évre október 2., 3. és 4-ikén délután 3—6 óráig tartatnak az intézet helyiségében (Fő-utca 17.).

Osram axial villanykörtek egyedüli rak-tára a *Luchs-vasüzletben*.

A 67-es legények hadijótékonyasága. A 67. sz. gyalogezred pótzászlóalja legénységének egy része meggazdasági szabadságotatásuk idő-tartamára felvett készpénzjárandságaiból önként félretett eddig 325 kor. 50 fill.-t, hogy odaadják Sáros-, Szepes- és Liptóvármegyék területén lévő hadiözvegyek és árvák támogatására. A parancsnokság az összeg harmadrészét, 108 kor. 50 fillért most beküldte vármegyénk alispáni hivatalához, ahol gondoskodni fognak az adomány rendelkezésre felhasználásáról.

600 áll. isk. tanítói állás betöltése. A vall. és közokt.-ü. miniszter a NÉPTANÍTÓK LAPJÁ-ban 600 áll. elemi iskolai tanítói állásra hirdetett pályázatot szept. 10-iki lejáratával. A kinevezés állomáshely megjelölése nélkül fog megtörténni és a kinevezett tanítók az iskolákhoz a hadban levő tanítók helyettesítésére fognak beosztatni.

Az «Uránia»-mozgó minden második nap új és aktuális filmeket mutat be a vásznan. Szombato és vasárnap hatalmas méretű filmszenczió fog sorra kerülni, amely minden tekintetben számol a közönség igényeivel és ízlésével.

Nyugtázás. Hartmann Jenő 2 koronát adományozott a vak katonáknak.

Egész Eperjes már arról beszél, hogy mennyire kitűnő a 22 korona árú «Oroszlán» légnyomású mosógép, amely 666,682. sz. a. Magyarországon szabadalmazva van. A mai technikának ez a csodája Eperjesen naponta rövid ideig este 5 és 1/2 órakor Fő-utca 35. sz. a. működésben látható. A technika ezen csodáját mosópróbák alapján használatba vették ő csász. és kir. fensége Ferenc Szalvátor főherceg udvartartásában, ökegyelmessége gróf Tisza Istvánné, báró Dániel Ernőné, valamint magas személyek háztartásában a legjobb eredményekkel. A takarékos modern háziasszonyok ne mulasszák el a próbamosásokat megtekinteni, mert ez a praktikus gépezet Magyarország minden helységében csak egyszer kerül bemutatásra.

Adomány a vakoknak. A Vakok Eperjesi Intézetének az elmúlt héten Fremcisti János 3 koronát adományozott. Az intézet igazgatósága és a vak növendékek ezért hálás köszönetüket fejezik ki.

Szappan hiányában nélkülözhetetlen a *Renofin* kézmosószer. Kapható *Luchs-vasüzletben*.

Hős diákok emléke. A kollégiumi főgimnáziumi hősi halált halt diákok emlékére újabban a következők adakoztak:

Gubcsó Árpád	K.	10 —
Gregor Endre		4 —
Dr. Oszvald Tivadar és neje		20 —
Dr. Strauss Zsigmond		5 —
Gottdiener Marci gyűjtése		5 —
Fuchs Rafael gyűjtése		7 —
Neumann Gyula főhadnagy		2 —
Bárdos Nándor		10 —
Hanzély Miklós gyűjtése		4 60
Klema Károly		5 —
Roskoványi Sándor		10 —
Özv. Kail Imréné		2 —
Eperjesi Kereszt. Fogyaszt. Szövetk.		5 —
Csajka József, Abaújszántó		20 —
Tauth Viktor keresk.		10 —
Dr. Guttmann Miklós ügyv., Nagyvárad		30 —
Klein Ferenc, Eperjes		5 —
Dr. Müller Bertalan		20 —
Fekete Pál honv.-század		10 —
Podolszky János, Szepesszombat		2 —
Cséri Béla gyógyszerész, Töketeres		5 —
Ifj. Pálesch Árpád hadn. a harcterről		20 —
Ohlschlager Ödön		3 —
Barta Kálmán		10 —
Liptai Lajos		10 —
Kemény Géza, Kassa		2 —
Székely Gusztáv és neje, Abaújszina		20 —
Klauzer László, Tapolyhanusfalva		10 —
Bodnár Gyula, Komlóskereszt		10 —
Kirchmayer Edit és Vilmos		20 —
Droppa Mihály		2 —

Összesen K. 298 60

Előbbi gyűjtésünk 95 —

Főösszeg K. 393 60

Kitüntetés. Arje Leo 67. gyalogezredbeli szakaszvezető a gépfegyverosztágban, a II. oszt. vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Tanévnyitás. Az eperjesi gör. kath. egyházmegye theologiai akadémiáján az előadások október 16-ikán kezdődnek.

Adomány. Az Eperjesi Vöröskereszt-fiók-egylet javára Tomas András a szentistváni búcsú alkalmából 34 koronát adományozott, amelyért őszinte köszönetet mond az elnökség.

Balthazár-est a városi színházban. Ma vasárnap két előadást tart Balthazár, az európai nagyírú bűvész-mester és hasbeszélő, ki művészetével és ördögös mutatványaival nemcsak itthon, de külföldön is sokszor dicsőséget szerzett magának. A mester nagy gondot fordított a műsor összeállítására, hogy minél kellemesebb estét szerezhesen az ő hí közönségének. A grandiózus műsor fénypontjai *Aida, a lég-tündére*, A kimeríthetetlen tyúkfézsek stb. a leg-újabb slágerek lesznek. Azonkívül még 15 érdekesebb illuzió kerül bemutatásra, mind a bűvészet remekművei, melyek a közönség figyelmét a legnagyobb gyönyörrel kötik le. Záradékkul pedig, mint kitűnő hasbeszélő, az ő mozgatható bábúival kacagató jeleneteket produkál. Az előadások kezdődnek délután 4 órakor félhelyárakkal és este 1/2 9 órakor. Jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál d. e. 9—12-ig és d. u. 3 órától kezdve.

Az erdélyi menekültek névsorát s tartózkodási helyüket mindenkor a legnagyobb készséggel közöljük, hogy esetleges hozzátartozóik így könnyebben szerezzenek tudomást hollétükről. Eperjesre menekültek:

Oczvirk Ede fiával Petrozsényből, Tábor-utca 5. Wallinger Mária, Fő-utca 123. Radó Rózi, Bástya-u 15. Özv. Dite Vencelné két unokájával, Bástya-u. 8. Brandisz Jánosné, Holló-u. 20. Wolf Józsefné, Kassai-út 16. Parleszák József családjával, Szekcső-u. 3. Palonczára: Cseszák István, neje és négy gyermeke Gyergyótölgyesről. Geller Ignácné hat gyermekével Brassóból. Héthársra: Ungár Gáborné Felsőszálláspatakról.

Nem titok már, hogy *Kiss Károly és Társa* bank részvénytársaság Budapest, Kossuth Lajos-utca 13. egy egész külön osztályt létesített a különféle kabalisztikus szerencse-sorsjegyek kezelésére. Bővebb felvilágosítást azonnal küld ingyen e kitűnő hírnévnek örvendő bankház, csak egy levelezőlapot kell neki írni.

Köszönetnyilvánítás. Klein Ferenc ú 5 koronát adományozott az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának, melyet ezúton köszön az elnökség.

Erdélyi felmentettek bevonulása. A honvédelmi miniszter az erdélyi felmentettek bevonulása ügyében a következő rendeletet adta ki: Krassószörény-, illetőleg Hunyad-, Szeben-, Fogaras-, Brassó-, Csík-, Udvarhely-, Háromszék-, Besztercze-Naszód-, Nagyküküllő-, Alsó-Fehér-, Kisküküllő- és Maros-Tordavármegyékből a kiegészítőparancsnoksághoz vagy a póttestekhez ezen rendeletem vételét megelőzőleg már bevonult, mező- és erdőgazdasági érdekekből felmentett vagy szabadságolt szolgálat- és népfelkelésre kötelezettek közül mindazok, akiknek állandó tartózkodási helye a Fehértemplom, Lugos, Déva, továbbá a Dévától Nagyenyedre vivő vasútvonal Marosludas-Besztercze határvonalától délre, illetőleg keletre fekszenek, a póttestek által visszatartandók, azonban pótlási célokra fel nem használhatóak és a menetszázadokba be nem oszthatók, ellenben a fentemlített felmentett, de bevonult egyének közül azok, kiknek tartózkodási helye a felsorolt községekben vagy azon vonalról északra illetőleg nyugatra fekszik, további intézkedésig azonnal szabadságolandók; egyúttal közhírré teendő azonnal, hogy a fentebb említett megyékből eddig még be nem vonult, mezőgazdasági és erdőgazdasági érdekből felmentett és szabadságolt összes egyének, a szabadságolt és felmentett gőz- és motor-ekegépészek, valamint fűtők, továbbá azok a cséplőgépészek és fűtők, akik saját földjükön a gazdasági munkákat még nem fejezték be, az előzőleg adott felmentés lejártának időpontjáig bevonulni tartoznak, a fentemlített ily egyének tartózkodási helyükön jelentkezni tartoznak.

MAGYAR KISDEDEKNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:

KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

**A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.**

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete.

Napló. A hős koldusok.

Szaporodnak, egyre szaporodnak a félkezű, féllábú koldusok. Megilletődve, könnyes szemmel nézem e hősokeket, mert tudom, hogy értem is szenvedtek. Nincs aranyam, nincs ezüstöm, amivel kárpótolhatnám gyötrelmeiket s így csak hálás szívem mély érzése s meleg részvéte kíséri kockogó lépteiket.

A fájdalom részvéte kíséri őket mindenütt, ahol megjelennek. A nagy társadalom összefogott, hogy tisztességes megélhetést biztosítson számukra.

S mégis, amíg a művelt közönség meleg szeretete meleg hajlékot, puha kenyeret ad e hősokeknak, addig a falu tudatlan népe, még saját véreikkel szemben is hidegen, idegenül viselkedik, munkaképtelen koldusoknak tartja.

Szabó Elemér, Sárosvármegye kitűnő kir. tanfelügyelője egyik körlevelében meghatóan rámutat e tarthatatlan és embertelen cselekedetre s utasítja tanítóóságát, hogy a rokkant iránt való tiszteletet, megbecsülést s szeretetet már az iskolában kell beleoltani a gyermekbe s odahatni, hogy azok érdekeit a községek lakosai mindenben elősegítsék s tartózkodjanak minden gúnyolódástól vagy lekicsinyléstől. Majd folytatja: *«Sajnos, előfordult már a vármegye egyik községében, hogy az asszonyok hazatérő rokkant férjeiket nem akarták házaikba visszafogadni, azt mondták, hogy nekik koldusokra semmi szükségük sincsen».*

Aki ismeri falusi népünk önző gondolkodásmódját, cséppet sem háborodik fel azon, hogy *«az asszonyok nem akarták házaikba visszafogadni rokkant férjeiket».* Régen ismert tény, hogy falun az embernek (a férfinak) annyi az értéke, amennyi a munkabírása. Mihelyt munkakereje csökken, alászáll a tisztelet, a megbecsülés. Innen magyarázható, hogy az öregeket a kuckóba dugják s a falat kenyeret is sajnálják tőle. Mindaz, amit a falusi népnél érénynek nézünk, csak látszat, a valóság egészen mást mond. Azt mondják róluk: vallásosak, alázatosak, tiszteletudók. Igen, azoknak tűnnek fel, de tényleg csak addig azok, amfg érdeküket szolgálja. Elmegy a templomba, mert tart a megszólástól, tiszteli felsőbbiségét, mert fél a büntetéstől, engedelmeskedik a törvénynek, mert fél a megtorlástól. Szerette a férjét, míg kenyerét kereste s vagyonát gyarapította, mihelyt rokkantá vált, megszűnt a szeretet is. E rideg, embertelen gondolkodás és érzés benne van a legkisebb falusi gyermekben is.

Ezt a természetellenes állapotot kell kiirtani belőlük.

Nagyon helyesen mutat rá kir. tanfelügyelőnk, midőn tanítóósága különös gondjaiba ajánlja a rokkantak iránti megbecsülést, szeretetet és tiszteletet.

Iskolai ünnepélyeink kiváló szolgálatot tettek és tesznek a madarak és fák megkímélésénél;

miért ne lehetne *Rokkantak napja* is, amely — ünnepség keretében, az egész község bevonásával — arra oktatná a népet, hogy rokkant embertársaink nem koldusok, de hősokek, akik vérük hullatásával megvédték az én, a te és mindnyájunk házat, földjét s így nem kicsúfolásra, hanem szeretetünkre érdemesek.

Reméljük a legjobbat, hogy a politikai vonatkozású iskolai ünnepek helyett, emberszeretetre nevelő *Rokkantak napja* is helyet kap nemzetünk számára. Talán már a bekövetkezett tanévben!

Az erkölcsi erők szerepe a háborúban.

Irta: *Gejdos Fános* ig.-tanító.

Az 1914. évi június 28-ikán pisztolylövés dördült el Szarajevóban. A lövésre két szerető szív még egyszer összeborult s azután kialudt örökre.

Az a pisztolylövés nemcsak két fejedelmi életet oltott ki, hanem az egész emberiséget a lélek legérzékenyebb pontján találta. Dörrenésre rejtett erők egész tábora tépte le láncait s kelt öldöklő tusára egymással. A népek békéjének mesterségesen fenntartott egyensúlya felbomlott s a lelki feszültség felszabadult és félrelökve a fegyveres béke nyugalmát, egy világháború tüzet bocsátotta az emberiségre. Ez a világháború régóta érett már, de egy nemzet sem merte megrázni az idők fáját, hogy róla a gyümölcs lehulljon. Ehhez a szarajevói pisztoly eldörrenésére volt szükség.

Bennünket magyarokat most csak az a kérdés érdekel, milyeneknek mutatja e világháború a nemzet erkölcsi erőit s mit várhatunk e téren a világháborútól?

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy hazánk népe a maga egészében, de különösen a szinmagyarság a háborút kezdettől fogva erkölcsi nézőpontból fogta fel és ítélte meg.

Valljuk meg, hogy a háború kitörésekor népünkben örvendatosan és kellemesen csalódtunk. Hazánk lakosságának összetétele nemcsak nemzetiségi tekintetben, hanem életfelfogás és szellemi irányzatok tekintetében is rendkívül heterogén. Aggódtunk a nemzetiségi vidékek magatartása miatt. Aggódtunk azért is, hátha népünk a meg nem emésztett szociális eszmék s tétován ingadozó szabados irányzatok útvesztőjében eltévelyedett s emiatt a komoly és válságos helyzetben nem lesz képes egységes állásfoglalásra! Hátha a nemzet fellépésének, megmozdulásának módjában hiányozni fog a méltóság és imponáló erő! Aggódtunk, mert szinte kezdett már belénk rögzenni az a hiedelem, hogy a haza iránt még a magyarság is elközönyösödött már, hogy elégedetlensége sokkal nagyobb, anyagias volta sokkal erősebb, mint hogy ezek hangulatával az ősi virtus és a hagyományos honfihűség lélekben gyökerező nemes erénye diadalmasan megküzdhetne. Azt belénk beszélték már, hogy népünk anyagi és erkölcsi

teherbírása a hosszú béke langyos légkörében megroppant és megtört.

A válság komoly és fájdalmas napjai azonban népünket a maga igazi mivoltában mutatták be. A szarajevói eset oly általános felháborodást keltett, hogy annak tüzeben a haza összes polgárainak a lelke megacélosodott és összeforrott. És mikor fegyverre került a dolog, nem volt ennek az országnak egyetlen polgára, nem volt ennek a nemzetnek egyetlen rétege, amely ne a legnagyobb készséggel és lelkesedéssel állott volna a haza védelmére. Hogy egyénileg mindenkinek fájt az édes otthonától és az otthon kedves népeitől való megválás, az természetes, hiszen amit vagy akit könnyen el tud hagyni az ember, azt nem is szereti igazán, de az bizonyos, hogy a világháború új *hősoke* hajnalát virrasztotta fel a magyar nemzetre. S ma már megbizonyosodott a világ, hogy a hagyományos magyar vitézség, a hazafiság és a királyhűség nemcsak a szinmagyarságot jellemzi, hanem ott él a németül, tótul, a románul beszélő honpolgárok lelkében is, akiket a haza hűségese szolgálataiban és védelmében a magyarság versenyzőtársaivá emel. Nagy erkölcsi nyereség az nekünk, hogy a világháború e haza népeit lélekben és hazaszeretében egységesnek mutatta be a világ előtt.

De ami az általános felbuzdulásban különösen is értékes, a harci készség, a háborús elszántság, a minden áldozatra kész lelkesedés nem csupán a mindig élénk tűző hazaszeretet kifejezése volt, hanem a magyar nemzet lelkében élő nemes erkölcsi életfelfogás megnyilatkozásának tekinthető. A mi népünk a maga egészében józan és erkölcsös, gyűlöli a gazságot, az alattomos bujkálást, az önző haszonlesést. Bárhol eredjünk beszédbe a mi népünkkel, akár a kórházak betegszobáiban, akár a kedveseiket hazaváró falvak csendes utcáin, mindenütt mélyseges erkölcsi megbotránkozással beszélnek a háború okairól. S itt ki kell emelnem a magyar sajtó okos, nemes, hazafias magatartását. A magyar sajtó kezdettől fogva a komoly időkhöz méltó mérséklettel, bölcseséggel, felvilágosítási és nyugtatóni törekvő higgadtsággal tárgyalta a háborúval összefüggő kérdéseket és jelenségeket. Ennek köszönhető, hogy az ország népe is nyugodtan, józanul és helyes szempontból ítéli meg a háború összes jelenségeit, bajait, okait és célját egyaránt. Mindenki tudja, hogy nem a szarajevói gaztett megbosszulásáról van szó, hanem hazánk és nemzetünk létének és jövő fejlődésének kérdései forognak kockán. A sajtó érdeme, hogy népünk teljes jelentőségében felismerte azt az aknamunkát, amely az előtérbe tolt szerbek háta mögött a mindenre éhes elleneséges nagyhatalmak lelki romlottságát jellemzi. Úgy, hogy népünket a mai hadjárat áldozatainak és terheinek békés elviselésére jórészt az ellenfelek alattomos és önző eljárásán érzett erkölcsi felháborodás nemes ösztöne lelkesíti. Olyan

vonás, mellyel ellenfeleink egyike sem dicsekedhetik s amely népünk és nemzetünk erkölcsi életfelfogásának jellemzője s örök dicsősége marad.

S milyen hatalmas erkölcsi lendülettel szerelte le köztünk a haza sorsának féltő szeretete a társadalmi ellentéteket, miként némitotta el a parlamenti pártok fenekedéseit? A törvényhozás egyszerre helyes mederbe zökkent; a szocialisták egyszerre elfelejtették az idegenből kölcsönzött divatos jelszót, a hazátlan kozmopolitizmust; a nemzetiségi irányzatok vezérei hazafias nyilatkozatokban versenyeztek egymással. Új ébredés, új lelkesedés, új felbuzdulás hatotta át a sziveket, mihelyt meghordozták a véres kardot és felhangzott a vészkiáltás: *«Veszélyben a haza!»* Bármint végződjen is ez a háború, bármit is kívánjon tőlünk áldozatul a haza, mi máris nyertesek vagyunk, mert erkölcsi erőnkben meggazdagodtunk! Ha ez a háború próbatúza a népeknek, akkor ebből a tűzből a mi népünk csak megtisztulva és megerősödve kerülhet ki, mert lelke aranyát, erkölcsi életfelfogása nemes ércét vitte a küzdelembe. Amely nép pedig erkölcsi alapokon állva dül a harcban, azt a próbák megtépdeshetik, de meg nem dönthetik, azt a veszedelmek csak edzeni tudják. (Folyt. köv.)

Irodalom.

Tanítók és Tanítónők Zsebnaptára.

Tihanyi (Verner) Jenő székesfővárosi tanító most hetedizben szerkesztette a Tanítók és Tanítónők Zsebnaptárát, amely az 1916—1917. tanévre felelt érdekes tartalommal jelent meg. A naptárban nincs semmi fölösleges és ami benne van, mind olyan tudnivaló, ami így gondosan rendezte gyűjtve, megkönnyíti a háborús idők tanítóinak munkáját és azok is tanácsot merítenek belőle, akiket itthagytott a kenyérkereső férj. Verner kitűnő naptára a gyakorlati tanító szemével készült, köteté az iskola háborús kiskatéja, amelyből a tanítók sok dologban okulást nyernek. A naptárt Kovács Gyula nagybányai könyvkereskedő adta ki, de megrendelhető bármelyik könyvkereskedésben. Ára 1 kor. 20 fill.

Népiskolai ifjúsági könyvtári mű. A vall.- és közoktatásügyi miniszter a népiskolai ifjúsági könyvtárak felső fokozatába beiktatta, a Népiskolai Ifjúsági Könyvtárakat Intéző Bizottság felelős ajánlatára elsősorban ismétlődő iskolások és az ifjúsági egyesületek tagjai számára a következő című művet: A háború költszete (szemelvények). A tanulóifjúságnak írta és szerkesztette dr. Vajda Gyula áll. felsőbb leányiskolai igazgató. A mű Rózsavölgyi és Társa kiadása Budapesten.

Körlevelek.

828—1916. kb. sz. Sárosvárm. kir. közig. bizottságától.

Sárosvármegye főszoigabíráihoz s azok útján a községi előjárásokhoz, a városok polgármestereihez, továbbá az összes el. iskolák iskolaszékeihez, illetve gondnokságaihoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1916. évi július 28-ikán 8522. eln. sz. alatt a sárosvármegyei törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz a következő rendeletet intézte:

„A háború okozta rendkívüli viszonyok a népoktatás terén az utolsó iskolai év folyamán lényeges eltoódásokat nem idézván elő, a mult évi 7681. eln. számú utasításomnak az iskolabjárás kötelezettségének korlátozására és a szorgalmi idő megállapítására vonatkozó 1—5. és 7—8. pontjaiban foglalt rendelkezéseimet a következő 1916—17. iskolai évre is változatlanul fenntartom, az iparos- és kereskedőtanonciskolákra pedig ezúttal is külön intézkedem. Általános azonban a panasz, hogy a tankötelesek összeírásának felfüggesztése következtében a tankötelezettség végrehajtása a mult iskolai évben nagy akadályokba ütközött: az iskolakerülő gyermekek száma a szülők nagymértékű elfoglaltsága vagy gondatlansága miatt úgy az egyén, mint a köz alig helyrehozható kárára aggasztó mértékben növekedett. Ábból a célból, hogy a nagymértékű iskolakerüléssel járó erkölcsi

hátrányoknak elejét vegyem és a népiskolák kellő benépesítését biztosítsam, az 1916—17. iskolai évre a tanköteleseknek az 1907. évi július hó 8-ikán 2085. eln. számú utasítás értelmében leendő összeírását — Budapest székesfőváros kivételével — az összes városokban — Fiumét is beleértve — és mindazokban a községekben, amelyekben legalább egy elemi népiskolában rendszeres oktatás folyik, elrendelem. Minthogy azonban az ezen rendelettel az 1916—17. iskolai évre is érvényben tartott mult évi 7681. eln. számú utasításom 1—4. pontjai értelmében az elemi népiskolák különböző évfolyamaira utalt tankötelesek iskolalátogatási kötelezettségének időtartama, illetőleg a tankötelesek szorgalmi ideje nem azonos, a tankötelesek összeírásának végrehajtását a f. évi november hó második felében rendelem el A törvényhatósági közigazgatási bizottságok a tankötelesek összeírása iránt 2085—1907. eln. számú utasításom 1. pontjától eltérőleg legkésőbb az október havi ülésükben tartoznak intézkedni, azokra a községekre (városokra) vonatkozólag mindazonáltal, amelyekben az elemi iskolák működését a közigazgatási bizottság a mult évi 7681. eln. számú utasításom 1. pontja alapján nem korlátozza, a közigazgatási bizottságok a tankötelesek összeírását már szeptember havi ülésükben elrendelhetik, erről azonban a szükséges nyomtatványok megküldése érdekében a magy. kir. központi statisztikai hivatal értesíteni tartoznak.

Egyúttal a tankötelesek összeírásának elrendelése kapcsán a tankötelezettség teljesítésének hathatósabb ellenőrzése tárgyában a 4423—1909. eln. számú rendelettel életbeléptetett, az iskolába beiratkozott, illetőleg be nem iratkozott tankötelesek adatait feltüntető s az anyanyelvi és az előbbiekre néve az osztályok szerinti megosztást is tudakoló rovatokkal kiegészített A 2. és B 2. jelzésű levelezőlapok kitértését és a kir. tanfelügyelőkhöz való beküldését is elrendelem azzal a hozzáadással, hogy a levelezőlapokat nemcsak a rendezett tanácsú városokban és azokban a községekben, amelyekben a tankötelesek ezen rendelet értelmében összeírtnak, hanem a törvényhatósági városokban (Budapestben csak az A 2. lapot) és Fiumében is ki kell tölteni és az A 2. jelű legkésőbb a f. évi november hó 30-ikáig, a B 2. jelű pedig december hó 15-ikéig, a kir. tanfelügyelőkhöz be kell terjeszteni.

Erről Címet, vonatkozással 1916. évi július hó 14-ikén 736. K. B. számú körrendeletünkre, tudomás, szigorú mihez tartás és további megfelelő eljárás végett azzal értesítjük, hogy az 1916—17. tanévi tanköteleseknek a közoktatásügyi miniszter úr 1907. évi július hó 8-ikán kelt 2085. eln. számú utasítása szerinti összeírásánál a legutóbb 1914. évi július hó 14-ikén 1341., valamint 1915. évi aug. hó 26-ikán 797. K. B. sz. alatt kiadott körrendeleteink figyelembe veendő.

Megjegyezzük, hogy az 1916—17. tanévi tankötelesek összeírásának elrendeléséről, a szükséges nyomtatványok megküldése érdekében, a m. kir. központi statisztikai hivatal egyidejűleg értesítettet.

Kelt Eperjesen, Sárosvármegye közigazgatási bizottságának 1916. évi szeptember hó 14-ikén tartott rendes havi üléséből.

Bujanovics Gyula s. k.,
főispán, a közig. biz. elnöke.

2970—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz, tanáraihoz, tanítóihoz és óvónőihez.

A háború újabb kialakulása súlyos megpróbáltatás sorsára juttatta az Erdélyrésznél főleg székely lakosságát. A román betörés folytán menekülni kényserült testvéreink felszegélyezésére országos mozgalom indult meg s miként egyes hírlapokból is szerezhettünk meggyőződést, ki-ki anyagi tehetségéhez mérten siet filléreivel a megszorultak támogatására.

Mindannyian ismerjük Bujanovics Gyula vármegyei főispán úr öméltségének a vármegye közönségéhez intézett kérés szövegét az erdélyi székely menekülők felszegélyezése érdekében,

mely mozgalomhoz nem kétlem, hogy tanítóságom is szives készséggel csatlakozik, hogy a haza által kívánt ezirányú tevékenységeinek is megfeleljen.

Felkérem ezért Címet, hogy a község lakossága és a tanuló-ifjúság körében a jelzett irányú adakozás érdekében fejtsse ki hathatós közreműködését és az összegyűjtött pénzdományokat a rendeltetés megjelölésével postautalvány mellett hivatalomhoz mielőbb küldje be, hogy az összeget megfelelően továbbíthassam.

Eperjes, 1916. szept. 15-ikén. Hazafias üdvözléssel:
Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Figyelmeztetés. Az állami elemi iskolai 1916—1917. tanévi könyvtári költségvetések, a kiadott új nyomtatványon elkészítve, legkésőbb szeptember hó 25-ikéig voltak a kir. tanfelügyelőséghez beterjesztendők; amely állami iskola részéről a beterjesztés még nem történt volna meg, ezen mulasztását azonnal pótolni köteles. Hasonlóképpen, amely elemi iskolák részéről, az iskolák jellegére való tekintet nélkül, a folyó tanévi lecke- és óratervek, valamint tankönyvjegyzékek még sem terjesztettek be a vm. kir. tanfelügyelőséghez, azokat az illető iskolák most már a késedelem igazolásával terjesszék be azonnal a jelzett hivatalhoz. Az összes elemi iskolákban a tanításnak osztályok szerint mikor történt megkezdése haladéktalanul bejelentendő a kir. tanfelügyelőségnek.

Rendelkezés az iskolák szünetelésének megakadályozásáról. A vall.- és közokt.-ü. miniszter kiadta rendelkezését a községi iskolák szünetelésének megakadályozása és a tanítás biztosítása érdekében. A községi iskoláktól katonai szolgálatra bevonult tanítók helyettesítéséről a községek tartoznak ugyan gondoskodni, azonban amennyiben egyik-másik község a helyettes tanítót sajátjából díjazni nem képes, a miniszter az alkalmazásba vett helyettes díjazásához hajlandó a községnek — a vm. kir. tanfelügyelő által igazolt szegénysége esetén — államsegélyt engedélyezni. A szünetelő hitfelekezeti elemi iskolákra vonatkozólag az illető egyházi főhatóságokat kérte fel a miniszter a tanítás biztosítása érdekében teendő intézkedésekre.

Elemi iskolák működése. A háború okozta rendkívüli körülmények a tankötelesek beiskoláztatását is nehezítik ugyan, azonban amennyire megvan a lehetőség, az illető iskolák annál nagyobb buzgalommal látnak a munkához, hogy az előző hiányos iskolalátogatásból támadt mulasztások pótolhassanak és az iskolák működése a kellő mederbe terelődjen. Így a zborói áll. iskolánál a beiratások szeptember 5., 6. és 7-ikén tartattak meg az isk. gondnokság határozatából s a tanítás szept. 15-ikén vette kezdetét. A kisszebeni áll. iskolában a beiratások szept. 4-ikétől 7-ikéig tartattak. A Veni Sancte szept. 8-ikán volt és másnap már a rendes tanítás vette kezdetét. A tapolyhanusfalvi izr. el. iskolánál a tanítás szept. 5-ikén kezdődött. A bártfai áll. el. iskolánál, bár az isk. épület s tartozékainak rendbehozatala még befejezés előtt állott, a beiratások szept. 12-ikén kezdődtek.

Nyilvános nyugtázás az Eperjesi Tanítókházára befolyt összegekről: Tagdíjak: Poklemba Endre 1914, 1915, 1916. I-re 10 kor., Zelény József 1916-ra 4 kor. Mulasztási büntetéspénz: Kendei róm. kath. elemi iskola: 21 kor. 50 fill. Eperjes, 1916. szept. 19. *Slajchó Mihály*, pénztáros.

Befizetett tagsági díjak. Ludmann Paula 5 kor., Milly György 20 kor. 50 fill., Zelény József 2 kor. 50 fill. Eperjes, 1916. szept. 21. *Fleischmann Mór*, egyesületi pénztáros.

Új gítási és anyagok folytán a

Isko elemi iskola d. e. 9—10 3-ikán ke

A « arcképeírásban és száma. U Atala érszép illus kedves s mellett Ba és Kéblotalmát. A félére 10 ingyen kü

A ny Május 1- első ízben mitás szerban keltü ez a néme senkinek

azonban a sabbban h megtakarít tudvalevő szept. 30 i a régi idő 30-ikán a visszaigazít előtt 11 ór

hogy a n tére is n nyáron is tanácskozá ban a régi és így ok számitásho

«Az E

színhelye

követte Az ról csak sa jelentéseit mény adód helyszínére is ott vann hadüzenet tette hivatá

vonaton érkeltő cikke s nyomban sírásait bolg máciái esen úton vanna kitűnő toll

reink meg r mában szin Faragó Mik hogy az ott A román h minden vilá sajtót mege

A «Vas száma ritka sereg képpe most a bo Tutrakan S Béla eredeti által megtár sok más ak nyok: Hava tárcacikk jé hasonlő nag közleményel viszonyáról

Újság előfiz KRÓNIAK-VAL VASÁRNAPI U Egvetem-ut KÉPES NÉPL számára, fé

Újabb áremelés. Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r.-t. október 1-jével az üzemanyagok árainak és a munkabérek emelkedése folytán a villamáram egységárait 20%-kal felemeli.

Iskolai beiratások. Az eperjesi *iszr. (neolog) elemi iskolában* a beiratások október 1. és 2-ikán d. e. 9—12 óráig eszközöltek. A tanítás október 3-ikán kezdődik.

A «Társaság» Ferenc Salvator főherceg arcképével a címdalonnal, gazdag tartalommal írásban és képen jelent meg A TÁRSASÁG e heti száma. Ujhelyi Nándor elmés novellája, Barabás Atala érdekes cikke a bajorokról, Dobay István szép illusztrált útítarcája a lengyel földről, egy kedves spanyol novella és több apró aktualitás mellett Balla Ignác szép költeménye, Kiss Menyhért és Keblovsky Lajos versei egészítik ki a lap tartalmát. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota.

A nyári időszámítás megszüntetése. Május 1-jén óránkat 1 órával előbbre toltuk és első ízben éltünk át egy nyarat az új időszámítás szerint, amelynél fogva egy órával korábban keltünk. A tapasztalat megmutatta, hogy ez a németektől átvett intézkedés helyes volt, senkinek életviszonyaiban kárt nem okozott, azonban a napokat okszerűbben és gazdaságosabban használtuk ki és világítási anyagban megtakarítást értünk el. Ez a nyári időszámítás tudvalevőleg e hónapban végződik, amennyiben szept. 30-ikán megszűnik és október 1-jén ismét a régi időszámítás lép érvénybe. Szeptember 30-ikán az órák újólag igazíthatni fognak, a visszaigazítás azonban nem éjfélkor, hanem éjfél előtt 11 órakor fog megtörténni. Híre járt ugyan, hogy a német kormány kezdeményezésére a télre is megtartják az új időszámítást, amely nyáron is kitűnően bevált, voltak is ez ügyben tanácskozással az illetékes fórumok között, azonban a régi időszámítás érvénye mellett döntöttek és így október 1-jén visszatérünk a rendes időszámításhoz.

«Az Est» tudósítói a nagy események színhelyein. Megalapítása óta azt az elvet követte Az Est, hogy a közérdekű eseményekről csak saját megbízható tudósítói gárdájának jelentéseit közölje s ha valahol nagyobb esemény adódott, kitűnő munkatársait nyomban a helyszínére küldötte. A legújabb eseményeknél is ott vannak munkatársai. Adorján Andor a hadüzenet utolsó pillanatáig Bukarestben teljesítette hivatását, úgy, hogy már csak menekülővonaton érkezett haza; itt megírta nagy feltűnést keltő cikkeit a román hadüzenet előzményeiről s nyomban Szófiába utazott. Onnan küldi tudósításait bolgár szövetségeseink harctéri és diplomáciai eseményeiről. A lap más munkatársai is úton vannak. Fényes László Erdélyt járja, hogy kitűnő tollával megírja hontalanná vált testvéreink megrázó sorsát, Kéri Pál a hadaink nyomában szintén a román harctéren tartózkodik, Faragó Miklós pedig a délvidéki megyéket járja, hogy az ottani eseményekről tudósítsa Az Estet. A román háborúról tehát csakúgy, mint eddig minden világeseményről, Az Est az egész európai sajtót megelőző híreket fog közölni.

A «Vasárnapi Ujság» szeptember 17-iki száma ritka érdekes szenzációkkal szolgál: egész sereg képpel a Dobrudza azon helyeiről, amelyek most a bolgárok diadalainak színhelyei, mint Tutraan Szilisztria stb. E képek egy része Juszko Béla eredeti rajza. Ezenkívül bemutatja az oláhok által megtámadott magyar vidékek képeit s még sok más aktuális képet. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Aliz és Walter Bloem regénye, tárcacikk jövendő védelmünkről a mostanihoz hasonló nagy meglepetések ellen stb. Egyéb közlemények: cikk a lengyelek és magyarok viszonyáról s a rendes heti rovatok. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 5 kor., a VILÁGKRÓNIKÁ-val együtt 6 korona. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egvetem-utca 4. sz.). Ugyanígy megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Új alapítás. Mint értesülünk, «Fűszerkereskedelmi Részvénytársaság» cég alatt városunkban a helybeli és vidéki fűszer- és kiskereskedők bevonásával új vállalat van alakulóban, mely hivatva lesz Sáros- és a szomszédos megyék kis- és vegyeskereskedőit mindennemű élet-szükségleti és egyéb cikkekkal ellátni. Tervbe van véve néhány megyebeli kisebb malom megvétele és nagyobb örlőképeséggel üzem-képesé tetele. Az előkészítő és szervező munkálatokat dr. Werther Henrik, a Kereskedelmi Takarékpénztár r.-t. ügyvezető-igazgatója intézi.

Segély tanítók gyermekeinek iskoláztatására. A Sárosvármegyei Ált. Népevelő-egyesület által Eperjesen létesített fiúinternátusba felvett itteni megyebeli tanítók fiai ellátási költségeinek leszállítása céljából az Országos Hadsegélyező Bizottság az előadott indokolt kérelemre, miként a mult tanévben, úgy ezúttal is 5000 kor. egyszersmindkorra szóló segélyt utalványozott ki. Ezen nagylelkű segélyezés folytán, mellyel lehetővé tétetik, hogy a mostani nagy drágaság mellett a Tanítók Háza internátus rendeltetésének megfelelően, az abba felvett tanítók gyermekei mérsékelt díj mellett kaphassanak teljes ellátást és ezáltal az itteni középiskolákba való járatásuk a szülőknek megkönnyíttessék, a meleg pártolás és szíves közbenjárásért úgy báró Ghillány Imre v. b. t. t., földmiv. miniszter úr önmagyméltóságának, mint Bujanovics Gyula vm főispán úr öméltóságának a vármegye tanítósa nevében ezúton is őszinte háláját és köszönetét nyilvánítja a Tanítók Háza felügyelő bizottsága.

Kassai műkedvelők végtelenül kedves és igen sikerült előadást rendeztek az eperjesi színházban szept. 17-ikén az Országos Vöröskereszt-egylet javára. Az eperjesi közönségnek ezen nap délutánján igen kellemes szórakozásban volt része. A sorakerülő vígjáték: «A próbaházasság» ötletes meséjén kívül kétségtelen sikerét leginkább annak a készséges előadásnak köszönhetette, amely-lyel a műkedvelők mindenegyes tagja rendelkezett. De igazságtalanok lennénk, ha a darab hősnőjét Vándor Évikét és főhősét, Rátkay Zoltánt külön is ki nem emelnék. Az előbbinek naivitása és természetes bája meghódította a közönséget, míg az utóbbi kiváló alakítása, közvetlensége és melegsége még sokáig lesz emlékezetes az eperjesi közönség előtt.

A sárosvármegyei hadiársvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatala, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1916. szept. 18-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	17,289-97
Cserenyák András adománya a sós-füredi lelkész által ellene emelt, de visszavont panaszos ügyből	5-—
Sitányi Győző kápiai körjegyző gyűjt. Semetkovszky Mihály csendespatoki gör. kath. lelkész adománya	10-—
Ugyanannak gyűjtése	12-—
Fekete Bertalan kabalási gör. kath. lelkész gyűjtése	28-—
Vieszt Gyula bártfai körjegyző gyűjt. Szekcsőalja község lakosai Sinály Gyula körjegyző útján	8-—
A cs. és kir. 67. gyalogezr. pótzászló-aljának adománya, Ungvár	100-—
Bártfa szab. kir. város adománya	34-80
Grega János kriványi r. kath. lelkész adománya	108-50
Ugyanannak gyűjtése	50-—
Hovan György adom., Sárosberettő	30-—
Sitányi Győző körjegyző gyűjt., Lada	13-50
	4-—
	10-60

Összesen: 17,704-37

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészégükért és sikeres fáradozásukért — a hadiársvák nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. szept. 19. Dr. **Máriássy Béla**, vármegyei árvaszéki elnök.

Talált: szept. 15-ikén Stokker János városi rendőr sötétszürke felöltöt, szept. 18-ikán Szabol János városi rendőr 8 koronát, szept. 21-ikén Szinkovics Jakab 66. gy. ezredbeli gyalogos a Kassai úton szürkés-barnás gummiköpenyt. A fenti tárgyak a rendőrkapitányságnál átvehetők.

Elveszített: Kuchár Mátyás favágó ócska pénztárcát 2 drb 20-koronás bankjeggyel.

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKLISZT
 csecsemők gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor-és bélbetegségek után. Mindenkor kapható.
 Próbadozott és tanulságos orvosi könyveskét a gyermeknevelésről teljesen díjlanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien I, Biberstrasse 3 U.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági hírek.

Ópiumtermelés Bulgáriában. A szorgalmas bolgár kertészek mákföldjeikről meglehetősen mennyiségű ópiumot hoznak forgalomba. Az egyik termelőhelyen két vasúti kocsirakományra, a másikon háromra rugott a termés. Elég szép szám, ha meggondoljuk, hogy a mákfejek megmetszésénél kibuggyanó máktejből lesz az ópium.

A német mezőgazdaság többtermelése angol hivatalos megállapítás szerint is gabonában kétszerese, burgonyában négyszerese, tejben másfélszerese az angolnak; főként pedig abban találják, hogy a németek bevetett földterületének 93%-át, az angoloké csak 11%-át művelik maguk a termelők. Minálunk is alighanem ilyes oka van annak, hogy a mi termelésünk sem éri el a németekét.

Magyar föld bécsi kézen. A zimányi gróf Niczky Pál-féle birtokot 1¼ millióért vásárolta meg egy bécsi főkereskedő cég. A háborúban bizony ezeknek is felvirágozott az üzlete.

Műtrágyával újonnan kísérletezni nem lehet, mert csak azok kaptak, akik már eddig is berendezkedtek hozzá. S azok is legalább egy fél vasúti kocsirakományban kell, hogy hozassák egy-egy állomásra. Közelebbi utbagazítást a műtrágyát értékesítő szövetkezet ad.

Olcsóbb lesz a korpa, ha nem is annyira, mint tavaly, de a 25-koronás árat alighanem leszállítják 20 koronára.

Cipő és csizma nem igen kapható, legalább is nem olyan áron, amit elbirna a magyar városi lakosság és gazdaközönség. Nemcsak Győr-vármegye, de Eperjes város polgármestere is kérte a kormány közbelépését. Nagy baj lenne, ha a cipő nem volna kapható olyan áron, amit elbirnánk s ha a szénnel nem tudnánk áttelelni, számtalan betegség támadna belőle. Épp azért hisszük is, hogy ezen a nagy bajon csak segítve lesz, mert városunk közönségének érdekeit szívén viselő polgármesterünk által a talpbőrrel máris történt gondoskodás.

A fűtőszén árát nem engedi emelni a — német kormány; legföljebb az ipari szénnél enged némi csekély emelést. Miért drágul akkor minálunk annyira?

A répának cukortartalma az idén a tavalyinál nagyobb. Még nagyobb lesz a nyeregségük, mint eddig...

Háborús gazdasági okokból természetesen Szerbiában is le kellett foglalni a gabonatermést. Ennél a rendszabálynál azonban elsősorban az ottani lakosság érdekeire voltak tekintettel; ebből folyólag ilyen jó instruktort Magyarországra is kellene hozatni, mert nálunk a piócák, támaszkodva a megszorultak helyzetére, még a menekültet is kiuzsorázási alanynak tekintik s csak a jó és rossz üzletet ismerik, de a tisztességes üzletet nem; nálunk csakis a drágító elmésség érvényesül, de a rendelet igen ritkán.

Sz. L.

Felelős szerkesztő:
Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonosok:
Koós Ernő és Frigyes.

A pécsújfalui körjegyzőségnél (Sáros m.) fiatal, nőten, munkaképes :: okleveles

segédjegyző

vagy gyakornok, esetleg irnok azonnali belépéssel alkalmazást nyer. Javadalma: az oklevelesnek évi 1400 korona, a gyakornoké, illetőleg irnoké évi 1000 kor. fizetés. Élmezés mérsékelt díjazás mellett kapható. Lakás az irodában. :: *Czarich Jenő* körjegyző, Pécsújfalu.

Bástya-utcai 7. számú Márton-féle házban a kapubejárat-tól jobbra eső

utcai lakás

november hó 1-jétől kiadó. Bővebbet dr. Kelemen Béla ügyvéd irodájában.

Háború kitörése óta bezárt **vas-, szerszám- és konyhaberendezési**

üzlet :: (hadbavonulás miatt) Eperjesen, Fő-utca 40. szám alatt szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt: id. Dianovszky Vilmos Berzeviczén. Az üzlet bármely vásár- és ünneppon megtekinthető.

Alma kézzel szedett finom faj métermázsája 40 kor. Eperjes, Fő-utca 6. sz. alatt az emeleten.

DR. PALÓCZ k. egészségügyi tanár ... v. kórházi specialista orvos
Budapest, IV., Károly-körút 2. sz.

Sok évi óriási speciális praxisa folytán teljes biztonság-gal felismeri és gyógyítja úgy férfiaknál, mint nőknél a titkos és nemibetegségeket, valamint az azokból származó összes bajokat. Rendel hétköznapokon d. e. 10-12, d. u. 3-5 óráig. Ha személyesen lehetetlen volna megjelenni, válaszbelyeges levélre szívesen ad **díjtalan** felvilágosítást afelől, hogy otthoni kúrával hogyan szabadulhat meg gyökeresen a bajától.

□ **Megnyilt** □
gép-ajourvarrási vállalat,

ahol mindennemű gép-ajourvarrást vállalnak:

Eperjes, Fő-utca 37. szám, I-ső emelet.

HORDÓKAT

petroleumosat, olajosat, kátrányosat, sziruposat, szeszeset a legmagasabb áron, minden mennyiségben készfizetés mellett veszünk úgy helyben, mint bármely vidéki vasút- vagy hajóállomáshoz szállítva. — Hordó-ügynökök kerestetnek!

Weisz Lipót és Társa

olaj-, gépszír-, kocsikenőcs-nagykereskedők BUDAPEST, IX., Hentes-utca 17. Interurban-telefon: József 14-50.



Ismételadók,

ügynökök, házalók, vásárosok megszerezhetik a legszébb, selyemmel hímzett

háziáldást

bármely nyelvű szöveggel, passepartout-al 42x52 cm. nagyságban

JELLINEK HUGÓ
hímzőgyárában
Bécs, VII., Lindengasse 55.

A Sárosvármegyei Takarékpénztár R.-T.

Eperjes a XXXVII. sorsjátéktól kezdve a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárúsítóhelye. A XXXVII. sorsjáték 1. osztály húzása már 1916. október hó 27-én és 28-án.

Okvetlenül vegyen részt!



Minden második sorsjegy nyer!

Kérjük mielőbbi b. rendelését, míg készletünk tart.

Húzás után megküldjük a hivatalos nyereményjegyzéket.

Az első osztály játékterve:

Első osztály.	Betét 12 K.
Húzás: október 27. és 28-án	
1 nyeremény à	60000
1 nyeremény à	20000
1 nyeremény à	10000
1 nyeremény à	5000
3 à 2000	6000
5 à 1000	5000
8 à 500	4000
30 à 300	9000
100 à 100	10000
3350 à 40	134000
3500 nyer.	K 263000

Okvetlenül vegyen részt!



A sorsjegyek árai:

1 nyolcad 150 K, 1 negyed 3— K,
1 fél 6— K, 1 egész 12— K.

Alárúsítókat és ügynököket alkalmazunk.